

JAARPLAN EN BEGROTING 2025 KERNGROEP LAUDATO SI'

Enschede, 27 januari 2025

Dit is het jaarplan 2025 inclusief de begroting van de *Kerngroep Laudato Si'*.

In dit jubeljaar 2025 ligt de nadruk in ons programma op het tienjarig jubileum van de encycliek *Laudato Si'* en het 800 jarig jubileum van het 'canto delle creature' van St. Franciscus van Assisi. De *Laudato Si' Alliantie Nederland* heeft daarvoor, deels in samenwerking met de Franciscaanse Beweging, een programma opgesteld met activiteiten als een pelgrimstocht van Leeuwarden naar Brabant en een jongerenreis naar Assisi en Rome. U vindt hun programma op: <https://laudato-si.nl/zonnelied/>. Daaraan zullen we uiteraard via de nieuwsbrief, website, parochieblaadjes en onze Facebookgroep aandacht besteden.

In ons eigen programma voor het parochieverband Zuidoost Twente, bouwen we voort op de goede ervaringen van de afgelopen jaren, vooral omdat daar onze expertise en kracht liggen. Verbonden aan dat van het Jubeljaar (De Hoop Stelt Niet Teleur) en het Zonnelied van St Franciscus, is ons nieuwe jaarthema "**De Hof van Eden**". Daarmee hopen we een antwoord te geven op vragen die tijdens de leeskring en filmavonden in 2024 naar voren kwamen.

We hopen dat u allen dit een inspirerend programma vindt en u uitgenodigd voelt om hieraan deel te nemen. Een heel mooi Jubeljaar gewenst.

Vrede en alle goeds,

Kerngroep Laudato Si'

RK Zuidoost Twente

Alice Snijders

Rietie Kenter

Bert Bats

Volg ons op Facebook: [Laudato Si' Twente](#)

De kerngroep Laudato Si' van het parochieverband Zuidoost Twente is geïnspireerd door de Encycliek 'Laudato Si' van Paus Franciscus en stelt zich tot doel het gedachtegoed van Laudato Si' te delen met de parochianen en andere geïnteresseerden. We zijn actief op social media en organiseren het hele jaar door verschillende activiteiten, o.a. in de Scheppingsperiode in september en de Laudato Si week in mei. We werken daarbij nauw samen met de Laudato Si' Alliantie Nederland en de internationale Laudato Si' Movement.

JAARPLAN 2025

1. VEERTIGDAGENTIJD – PASEN - PAASTIJD EN PINKSTEREN

Genesis leeskring – de Schepping van de Hof van Eden

Terugkerend thema in de gesprekken op de filmavonden en de leeskring Laudato Si' van vorig jaar is de worsteling met het Bijbelse verhaal Genesis, en dan met name de opdracht van God om over de aarde en al haar bewoners te heersen. Het leek ons daarom goed om daar dit jaar aandacht aan te besteden. We doen dat weer in een leeskring op dinsdagavonden van 19.30 – 22.00 uur. En aan de hand van exegetische commentaren op Genesis, geselecteerd uit Laudato Si' en enkele andere. De eerste (11 maart) en de voorlopig laatste sessie (6 mei) zal bestaan uit een meditatieve lezing van Genesis 1 en 2 (een vorm van Lectio Divina.)

We werken met de African Bible Study Method. Deze methode hanteren we ook bij onze filmvoorstellingen en komt overeen met de 'luister, spreken en doen-methode' van het Synodaal gesprek en de methode van de Jezüieten. We hanteren deze vorm al jaren. Luisteren, stilte en gelovige bezinning zijn daarvan de kern. Inzet is dat we niet vervallen in discussies en gemopper op de crises, maar luisteren naar wat God van ons vraagt doorheen onze zorgen.

Bloemetjes met Pasen

Net als voorgaande jaren willen we na de vieringen van Paaszondag in alle kerken van ons parochieverband zakjes met zaadjes van Wilde Bloemen uitreiken Hopelijk is samenwerking met de Groene Loper Enschede en Losser (zij leverden de zaadjes, zakjes en stickers) weer mogelijk en krijgen we weer hulp van de vaste groep vrijwilligers die de zakjes vullen en/of uitdelen. Aan de zakjes hecht de kerngroep LS ook haar eigen kaartje met een paaswens: *Rol weg die steen, wip die tegel. Zalig Pasen.* Zo wordt de link gelegd tussen Pasen (opstanding, nieuw leven) en maatschappelijke acties als 'Tegelwippen' en 'de week van de Groene Tuin'. Vorig jaar is de intentie uitgesproken dat we deze actie in 2025 op Pasen met de Ontmoetingskerk gezamenlijk doen. We hebben daar inmiddels een contactpersoon die ook op het groene dossier actief is.

Bloemetjes met Pinksteren

Als er zaadjes overblijven kunnen we met Pinksteren de communicantjes in Enschede en elders weer voorzien. Daarvoor maken een Pinksterkaartje. Bij de zaadjes hoort ook een zaaihandleiding en een kinderversie van de Laudato Si', "de brief van de Paus".

2. LAUDATO SI' WEEK 24 - 31 MEI 2025

De Laudato Si' week is een jaarlijks terugkerende, internationaal gevierde week, waarin de publicatie van de encycliek Laudato Si' wordt herdacht. Vanwege het 10 jarig jubileum van Laudato Si' wordt daaraan dit jaar extra veel aandacht gegeven. Wij willen dat doen met een filmavond aan het begin en een stiltewandeling aan het eind van de week.

Laudato Si' Filmavond: De Hof van Eden bedreigd

We vertonen opnieuw de documentaire van David Attenborough 'Breaking Boundaries'. Met deze documentaire ging in 2022 onze traditie van Laudato Si' filmavonden van start. We beschouwen de documentaire als de tweede (wetenschappelijke) pijler van ons werk. De eerste is onze christelijke roeping. In de documentaire legt Johann Rockström uit hoe de systemen, die de Aarde in balans houden, worden bedreigd door overschrijding van hun grenzen (Planetary Boundaries). Het is de meest complete wetenschappelijke samenvatting die er is. Weliswaar stand van zaken 2021, maar het Stockholm Environmental Institute (SEI <https://www.sei.org/>) publiceert jaarlijks een update en Rockström geeft vele lezingen hierover, zoals in januari 2025 op het WEF te Davos.

De nieuwe stand van zaken zal worden verwerkt in de inleiding voorafgaand aan de documentaire.

Het Vaticaan (Dicastery for Promoting Integral Human Development) werkt samen met het SEI. De encycliek Laudato Si' baseert zich o.a. op de kennis die uit hun onderzoek naar de Planetary Boundaries. En samen met het SEI is er een Engelstalige brochure gemaakt: 'Our common home – A guide to caring for our living planet'. Dit geïllustreerde boekje verbindt klimaatverandering, biodiversiteit en duurzaam gebruik van hulpbronnen met de boodschappen van de encycliek van paus Franciscus uit 2015 over de zorg voor ons gemeenschappelijk huis, Laudato si'. Het boekje distilleert de wetenschap over urgente milieuproblemen en legt uit hoe individuen en gemeenschappen actie kunnen ondernemen om een duurzamere en sociaal rechtvaardigere toekomst op te bouwen. In 2024 hebben wij een 50-tal van deze boekjes bij het Vaticaan besteld en vervolgens uitgedeeld aan belangstellenden. Mochten de boekjes nog bij het Vaticaan beschikbaar zijn, dan willen we dat dit jaar opnieuw doen.

Dit jaar mikken we met de vertoning van deze documentaire op jongeren, met name op studenten. Vandaar dat we in de **Internationale viering** flyers willen uitdelen over deze Laudato Si' filmavond en de Laudato Si' week. De flyers worden ook via andere plekken, zoals de stilteruimte op de UT, en via de e-mail verspreid.

Stiltewandeling

Onder het voorbehoud van geschikt weer, vindt de stiltewandeling net als vorig jaar plaats in Landgoed Het Stroink. Dat landgoed is door de afwisseling van kleine paadjes, vlonders en brede lanen, van zonnige weilanden en dicht bos, zeer geschikt voor een Stiltewandeling. Iedere deelnemer krijgen aan het begin een kort citaat uit Laudato Si' mee om te overdenken. Na de wandeling drinken iets we net over de grens en delen we ons eigen citaat en onze ervaringen met elkaar.

3. ZOMER 2025

Liturgisch katern en complete vieringen Scheppingsperiode 2025

Het ligt in de bedoeling van de Laudato Si' Alliantie om ook dit jaar een liturgisch katern samen te stellen. Wellicht dat wij daarin opnieuw met hen samenwerken. Zij hebben reeds belangstelling getoond voor een update van het liederenkatern dat ik vorige jaar voor hen heb samengesteld. Daarnaast stellen we net als vorig jaar voor alle vrijwilligers in het Nederlands taalgebied complete vieringen ter beschikking. Prioriteit is de voorbereiding van de viering van de Wereldgebedsdag voor de zorg voor de Schepping in ons eigen Parochieverband.

4. SCHEPPINGSPERIODE – 1 SEPTEMBER t/m 4 OKTOBER 2025

Viering Wereldgebedsdag van de zorg voor de Schepping

Net zoals vorig jaar hoopt de Kerngroep in de kerken van het parochieverband Zuidoost Twente in het weekend van 1 september, de vieringen van de 'Wereldgebedsdag van de zorg van de Schepping' verzorgen. De reacties op de vieringen in 2024 waren zonder uitzondering zeer positief. Daarom willen we dat ook in 2025 en de komende jaren herhalen. Om zo een mooie traditie te starten.

Dat voornemen komt niet uit de lucht vallen. Het staat al jaren op ons verlanglijstje. En in het afgelopen jaar bleek, dat we daarin niet alleen staan.

FEEST VAN HET MYSTERIE VAN DE SCHEPPING

In maart 2024 kwamen meer dan 100 gedelegeerden vanuit de hele wereld in Assisi een aantal dagen samen met nog eens zoveel online deelnemers. Het was een oecumenisch gezelschap van theologen en kerkleiders dat zich boog over het idee om de 'Wereldgebedsdag van de zorg van de Schepping' te verheffen tot een liturgisch feest, 'The Feast of Creation'. Het resultaat was een rapport en een voorstel om met de suggesties die voor de invulling van zo'n feest gedaan waren, aan de slag te gaan. In december kwam men weer bijeen in Assisi. Daar bleek dat veel kerken uit de protestantse en orthodoxe hoek zich goed konden vinden in het inmiddels verder uitgewerkte en theologisch aangescherpte voorstel. De gedelegeerden van de katholieke kerk liet weten dat zij zich hierop intern verder moesten beraden. Het feest is inmiddels voorlopig omgedoopt tot 'Feast of the Mystery of Creation'

Waarom was dit nu ineens zo belangrijk voor de kerken? Ongetwijfeld heeft de klimaatcrisis daarin meegespeeld en het besef dat we anders met Gods Schepping moeten omgaan. Maar het jubeljaar, met haar drievoudig jubileum – het Zonnelied van St Franciscus, de encycliek Laudato Si' en de geloofsbelijdenis van Nicea – waren leidend, met name die laatste. Op basis daarvan, de wens om eenheid en in de lijn van het internationaal Congres van de Liturgische Beweging in 1956, hebben de gedelegeerden een stevig en geïnspireerd document gepresenteerd.

1 september valt dit jaar op een maandag. De Wereldgebedsdag voor de zorg voor de Schepping kan dan op 31 augustus in alle kerken van het parochieverband Zuidoost Twente gevierd worden. In overleg met de voorganger en koördirigenten verzorgen we de liturgie en de liturgieboekjes. Voor alle lectoren en voorgangers worden aparte A4 liturgiemappen met grote letter print gemaakt en - samen met de posters over de Scheppingsperiode - bezorgd bij de betreffende kerk. Voor de vieringen op de andere zondagen en doordeweekse dagen geven we als gewoonlijk een voorbede uit het liturgisch katern aan de lectoren mee. Die verspreiden we, samen met onze berichten voor de mededelingen, via de e-mail.

Laudato Si' Filmavonden: Medeschepper van Eden

Net als in de drie voorgaande jaren organiseren we in de Scheppingsperiode Laudato Si' Filmavonden. Dit jaar zullen die focussen op de vraag hoe medeschepper van God te worden, door bijvoorbeeld zelf een *Hof van Eden* te creëren. De films of documentaires zijn op het moment van schrijven nog niet bekend.

Tijdens alle filmavonden werken we met de hier eerder genoemde methodiek (zie groene kaders.)

Het geloofsgesprek en de dilemma's komen aan de hand

Bij alle filmavonden hanteren we dezelfde opzet. We beginnen met een openingsgebed en het aansteken van de kaars. De gespreksleidster leidt de film kort in, soms a.d.h.v. een Powerpoint presentatie. Vervolgens kijken we de film of documentaire. Hierna volgt tien minuten stilte, waarin de deelnemers zich persoonlijk bezinnen aan de hand van een aantal gerichte vragen, die beogen om dieper en gelovig in te gaan op de documentaire. Via een aangepaste versie van de African Bible Study Method delen we vervolgens wat we ervaren hebben. (zie groene kader hierboven) Afgesloten wordt met een (klimaat)gebed.

van die methodiek goed op gang.

Boomplanting

Met onze jaarlijkse boomplantactie wordt de Scheppingsperiode definitief en feestelijk afgesloten. Dit jaar hopen we de boom te kunnen planten in het Wesslerbrinkpark te Enschede. In het voorjaar van 2024 zijn daartoe al de eerste contacten gelegd met de beheerder van het park en een vrijwilligers.

Mocht die plek doorgaan, dan betekent dat we de boomplanting niet kunnen laten voorafgaan door een viering, zoals afgelopen jaar. We kiezen in dat geval voor dezelfde vorm als bij onze boomplanting in het Abraham Ledebouerpark in 2023. U krijgt daarvoor allen een uitnodiging.

Wereldtag voor Vluchtelingen en Migranten

Het is een lang gekoesterde wens van de Kerngroep LS om iets te organiseren in het kader van de Wereldtag voor Migranten en Vluchtelingen. Die wordt wereldwijd gevierd op 29 september en de Paus schrijft daar jaarlijks een boodschap voor. Hoe mooi zou zijn als in elke parochiekerk van RK Zuidoost Twente die boodschap van de Paus als overweging klinkt?

In de encycliek *Laudato Si'* is de zorg voor de armen, vluchtelingen en migranten een integraal thema. Paus Franciscus legt een causaal verband tussen onze westerse levenswijze, de klimaatcrisis en de toegenomen vluchtelingenstroom. Hoewel veel mensen *Laudato Si'* als een groene encycliek zien en wij als kerngroep *Laudato Si'* ook grotendeels op dat groene dossier focussen, is het eigenlijk een sociale encycliek.

De controverse in de samenleving over de vluchtelingen- en migrantenstroom, alsmede de kleur van het politieke landschap in Nederland, vragen om een moedige stellingname van de kerk. Wij willen daarom het pastoraal team en alle lekenvoorgangers aanmoedigen om in het weekend rond 29 september tijdens de vieringen hieraan aandacht te geven. Wij stellen daarvoor gebeden, voorbeden en de Nederlandse vertaling van de boodschap van de Paus beschikbaar. Ook kunt u gebruik maken van onze expertise. Wij zijn drie goed toegeruste vrijwilligers, die veel ervaring hebben met het voorgaan in vieringen en het uitspreken van een overweging.

5. COMMUNICATIE

Het hele jaar door zijn we zeer actief op social media, met name Facebook. Dit jaar besteden we volop aandacht aan het thema van het jubeljaar ('De Hoop stelt niet teleur') en het 'Loflied op de Schepping' van St Franciscus van Assisi. We nodigen u graag uit ons te volgen: [Laudato Si' Twente](#). Onze activiteit op Instagram is beduidend minder. Dit komt door de beperkingen in format.

Daarnaast hopen we dit jaar door te gaan met onze digitale *Laudato Si'* nieuwsbrief, die door meer dan 50 geïnteresseerden ontvangen wordt. Zij zijn afkomstig uit onze parochies en het Groene Kerken circuit.

Tussendoor krijgen zij ook uitnodigingen toegestuurd. Onze activiteiten worden gepubliceerd in 'De Pelgrim', in de PKN publicatie 'Kerk en Stad', in de Nieuwsbrief en op de website van RK Zuidoost Twente.

De website wordt beheerd door Rietje Kenter, Facebook en Instagram door Alice Snijders.

6. INFORMATIEVOORZIENING EN SCHOLING

De expertise van de kerngroep groeit met het jaar. (zie ook punt 7) Binnen de gegeven mogelijkheden als tijd en financiën, proberen wij ons verder te verdiepen door gebruik te maken van ons (inter)nationale netwerk, van beschikbare en openbare literatuur, publicaties en documentaires en van online en externe studiedagen. De externe studiedagen die nu gepland staan:

- 29 maart: een ondersteuningsdag in Zwolle. Deze wordt georganiseerd door de *Laudato Si'* Alliantie Nederland. Zo'n dag is vooral van belang om met elkaar in contact te komen, ideeën uit te wisselen en inspiratie en bemoediging op te doen.
- 31 januari: Expertmeeting integrale ecologie, wetenschap en politiek van de *Laudato Si'* instituut van de Radboud universiteit.

7. ROLVERDELING KERNGROEP LAUDATO SI

De Kerngroep LS komt regelmatig, zo nodig online, bij elkaar. Coördinator is **Alice Snijders**, gecertificeerd door de Laudato Si' Movement (als Laudato Si' Mentor) en door de Pontifical Gregorian University (Integral Ecology). Zij neemt deel aan de internationale en Europese online vergaderingen van de LS Movement en participeert in de nationale en internationale WhatsApp groepen. Daarnaast onderhoudt zij nauwe contacten met het brede maatschappelijke veld (bijvoorbeeld de Groene Loper Enschede), de Ontmoetingskerk en de Nederlandse Laudato Si' Alliantie. Ook heeft zij contact met een aantal oecumenische voorbereidingsgroepen Vastentijd en Scheppingsperiode, waarvoor ze jaarlijks materiaal verzamelt en vertaalt naar het Nederlands.

Haar taak bestaat voorts uit het selecteren van films voor de filmvoorstellingen, het maken van de inleidingen en de bezinnende vragen bij de films, het leiden van de gespreksavonden, het ontwerpen en verspreiden van de programmaflyers en de Laudato Si' nieuwsbrief, alsmede communicatie via e-mail, WhatsApp, Facebook en Instagram [Laudato Si' Twente](#).

Rietie Kenter is de onmisbare liaison voor de PR: de communicatie naar de RK Zuidoost Nieuwsbrief, de voorgangers, de secretariaten, de pagina Laudato Si' op de website van RK Zuidoost Twente.

<https://www.rkzuidoosttwente.nl/laudato-si-5873>. Verder regelt zij de reserveringen, is zij gastvrouw in Lossen en voorziet zij ons van artikelen uit het Nederlands Dagblad.

Bert Bats is onze technische man, die het mogelijk maakt dat wij altijd probleemloos films kunnen vertonen. Ook regelt hij zo nu en dan zaalreserveringen in Enschede, helpt hij bij logistieke uitdagingen en incidenteel bij vervoer van mensen die anders niet op locatie kunnen komen. Hij is tevens de liaison naar de Vastenactie en Adventactie. Bert voorziet ons van artikelen uit Trouw en de NRC.

Wij zoeken een vierde lid van de Kerngroep, die de **Franciscusparochie** vertegenwoordigt.